

5. EDUKACJA EKOLOGICZNA

Edukacja ekologiczna jest to koncepcja kształcenia i wychowywania społeczeństwa w duchu poszanowania środowiska przyrodniczego zgodnie z hasłem *myśleć globalnie – działać lokalnie*. Edukacja ekologiczna definiowana jest także jako psychologiczno-pedagogiczny proces oddziaływania na człowieka w celu kształtowania jego świadomości ekologicznej.

Jedną z form działania WIOŚ mającą na celu ochronę środowiska jest EDUKACJA EKOLOGICZNA, która służyć ma kształtowaniu „ekologicznej świadomości” społeczeństwa. Dzięki niej można wytworzyć nowe nawyki postępowania, sprzyjające dbaniu o otaczające nas środowisko jako dobro całego społeczeństwa. Nie sposób bowiem zaprzeczyć, iż skuteczna i właściwa ochrona środowiska naturalnego uzależniona jest od poziomu wiedzy społeczeństwa i od preferowanych przez nie stylów życia.

Edukacja ekologiczna zwraca uwagę społeczeństwa na jakość środowiska oraz sprawia, że społeczeństwo świadomie uczestniczy w realizowaniu wspólnych celów z organami administracji państwowej czy organizacjami ekologicznymi, w dążeniu do zmian złych nawyków związanych z korzystaniem ze środowiska i różnych jego elementów.

Upowszechnianie informacji o środowisku i działalności WIOŚ

Głównym działaniem WIOŚ w zakresie edukacji ekologicznej społeczeństwa jest upowszechnianie informacji o środowisku, pozyskanej w ramach realizacji Programu Państwowego Monitoringu Środowiska. W 2014 r. społeczeństwu oraz organom administracji publicznej dostarczono w wersji drukowanej bądź elektronicznej 6 publikacji, 26 biuletynów, 790 komunikatów oraz 22 informacje o wynikach kontroli, wykonanych w 2014 r. przez WIOŚ w Krakowie, w jednostkach zlokalizowanych na terenie 22 powiatów województwa małopolskiego. W opracowanych publikacjach znalazł się m.in.: *raport o stanie środowiska w województwie małopolskim w 2013 r.*, *roczna i pięcioletnia ocena jakości powietrza*, *ocena wód powierzchniowych w woj. małopolskim*, *sprawozdanie z pomiarów pól elektromagnetycznych przeprowadzonych na terenie województwa małopolskiego*. Publikowane na stronie internetowej biuletyny dotyczyły informacji o zanieczyszczeniu powietrza w województwie małopolskim w poszczególnych miesiącach 2014 roku oraz stanu środowiska w 2013 r. na obszarze 11 powiatów. Komunikaty - krótkie materiały publikowane w Internecie oraz przekazywane TVP Kraków, Miejskiemu Centrum Zarządzania Kryzysowego, Wydziałowi Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego i Urzędowi Marszałkowskiemu, dotyczyły codziennych komunikatów o jakości powietrza w województwie, o poziomie pyłu zawieszonego PM10 w powietrzu, informacji o przypadkach przekroczeń normowanych poziomów stężeń substancji w powietrzu oraz cotygodniowe komunikaty pyłkowe opracowane i przekazywane przez Krakowską Stację Monitoringu Aerobiologicznego Zakładu Alergologii Klinicznej i Środowiskowej UJCM.

Rys. Przykładowe strony tytułowe publikacji i prezentacji tematycznych opracowanych w 2014 roku

Media

Stan środowiska w województwie małopolskim oraz inne zagadnienia związane z ochroną środowiska były również rozpowszechniane przez media regionalne. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie w 2014 r. udzielił 40 wywiadów w prasie oraz 48 w radio i telewizji. Tematy udzielonych wywiadów dotyczyły zagadnień jakości oraz ochrony różnych komponentów środowiska.

Udostępnianie informacji o środowisku i informacji publicznej

Wykonując obowiązki ustawowe, WIOŚ rozpatrzył:

- wnioski o udostępnienie informacji o środowisku i jego ochronie i wydał na ich podstawie w 2014 r. – 459 informacji w formie pisemnej i 99 informacji w formie ustnej,

Udostępnione informacje dotyczyły głównie tła zanieczyszczeń powietrza, wyników pomiarów monitoringu wód i powietrza oraz ogólnych danych o stanie środowiska.

- wnioski o udzielenie informacji publicznej i wydał na ich podstawie w 2014 r.- 13 informacji dotyczących recyklarów/przetwórców odpadów, konfliktów społecznych związanych z funkcjonowaniem linii kolejowych, dróg powiatowych, prowadzonych działań kontrolnych na terenie gmin oraz 3 informacje dotyczące zagadnień teleinformatycznych, elektronicznego zarządzania dokumentacją i dofinansowania budowy laboratorium.

Współpraca z organami administracji publicznej i innymi instytucjami

Dostrzegając wagę edukacji ekologicznej Inspektorat angażuje się w różne formy tej działalności.

W 2014 r. był organizatorem dwóch konferencji dla subregionów: Nowosądeckiego i Podhalańskiego nt. „skutecznego wdrażania programów ochrony powietrza”. Ważnym wątkiem tych konferencji było zaprezentowanie nowoczesnych kotłów na paliwa stałe.

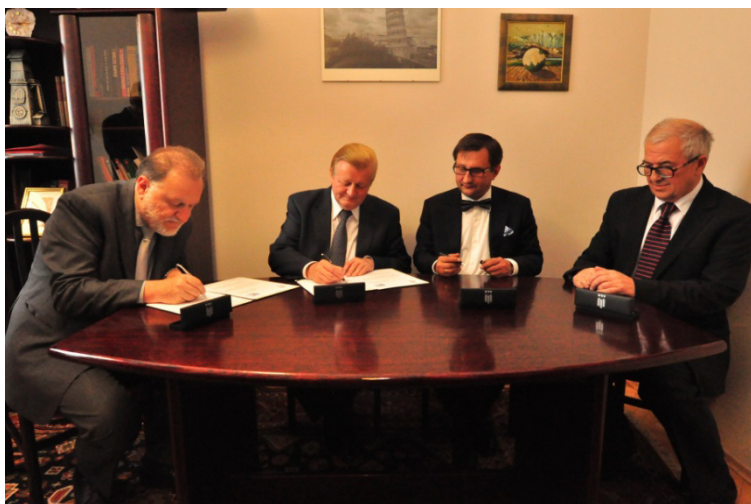

Fot. Wystąpienie Z-cy MWIOŚ Ryszarda Listwana na konferencji w Nowym Sączu pn. „Skuteczny program finansowania poprawy jakości powietrza w Subregionie Sądeckim”

Inspektorat uczestniczył w 6 konferencjach: „*monitoring narzędziem zarządzania środowiskiem*” – w Sosnowcu, „*czyste niebo nad Polską*” – zorganizowanej przez Polską Izbę Ekologii w Katowicach, „*skuteczne wdrażanie programów ochrony powietrza*” – trzy konferencje zorganizowane przez Urząd Wojewódzki dla samorządów małopolskich, „*tendencje zmian jakości powietrza w Krakowie*” – konferencja u Prezydenta Krakowa. Przedstawiciele Inspektoratu 13 razy uczestniczyli w posiedzeniach komisji oraz sesjach gmin i powiatów prezentując informacje o stanie środowiska w Małopolsce oraz prowadzili wykłady dla studentów Uniwersytetu Jagiellońskiego i AGH oraz słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Bukownie.

Edukacja ekologiczna młodzieży i dzieci

W 2014 roku została podpisana umowa o współpracy pomiędzy Inspektoratem a AGH im. Stanisława Staszica w Krakowie. Celem umowy jest wykorzystanie doświadczeń i dorobku naukowego AGH oraz potencjału i pozycji WIOŚ w Krakowie dla dalszych działań służących obu stronom, w tym między innymi umożliwienia udostępniania studentom i pracownikom AGH danych o środowisku Małopolski.

Fot. Podpisanie umowy o współpracy pomiędzy AGH i WIOŚ w Krakowie

WIOŚ w Krakowie ściśle współpracuje z uczelniami, szkołami a także z przedszkolami, w zakresie przekazywania młodym ludziom wiedzy na temat badania i oceny stanu środowiska oraz praktycznie prezentuje sposoby badania poszczególnych elementów środowiska, podczas wizyt uczniów i studentów w Laboratorium WIOŚ w Krakowie oraz w

Delegaturach w Tarnowie i Nowym Sączu a także na stacjach pomiarowych jakości powietrza. Jednym z przykładów podejmowanych w 2014 roku działań edukacyjnych były spotkania edukacyjne z dziećmi i młodzieżą oraz ich kadrami pedagogicznymi, zorganizowane w Delegaturze w Tarnowie w dniach 23 i 24 marca z okazji Światowego Dnia Wody.

W zajęciach edukacyjnych wzięli udział uczniowie klasy o profilu technik ochrony środowiska oraz liczna grupa przedszkolaków. Pracownicy Delegatury przybliżyli młodzieży tematykę monitoringu wód, w tym aktualną metodykę oceny stanu wód powierzchniowych. Dla przedszkolaków przygotowano specjalną ścieżkę edukacyjną pozwalającą zapoznać się z publikacjami o środowisku oraz przybliżyć specyfikę pracy w laboratorium środowiskowym, poprzez prezentację aparatury laboratoryjnej „w akcji”. W ramach zabaw edukacyjnych przedszkolaki miały okazję zmierzyć poziom hałasu jaki wytwarza ich głos.

Fot. Prezentacje edukacyjne dla przedszkolaków z okazji Światowego Dnia Wody w Delegaturze WIOŚ w Tarnowie

Fot. Zabawy edukacyjne z przedszkolakami z okazji Światowego Dnia Wody w Delegaturze WIOŚ w Tarnowie

Fot. Zajęcia edukacyjne dla uczniów szkoły ponadpodstawowej w Delegaturze WIOŚ w Tarnowie

W 2014 r. Inspektorat prowadził lekcje z uczniami z gimnazjum i z liceum, prelekcje w przedszkolach i świetlicach szkolnych na terenie Nowego Sącza oraz edukacyjne spotkania ze studentami. Przygotował i przedstawił prezentację dla Polskiego Związku Wędkarskiego – Koło PZW Nowa Huta nt. *pobieranie próbek wód powierzchniowych i ścieków* oraz uczestniczył w spotkaniu członków LOP – Koło Nowosądeckie.

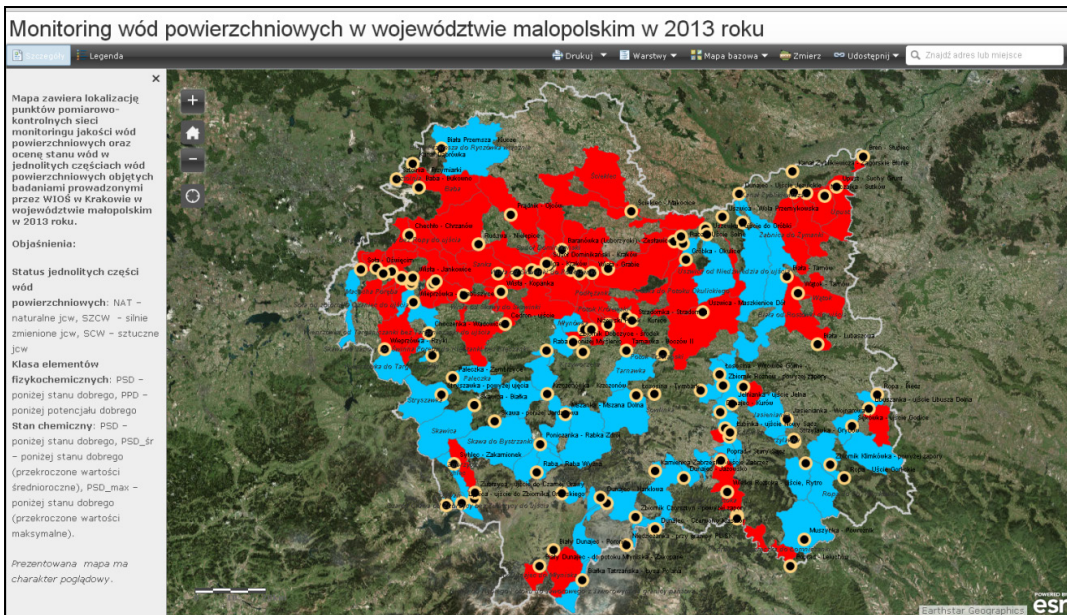
Pracownicy WIOŚ w Krakowie sprawowali również nadzór merytoryczny nad przebiegiem praktyk szkolnych i staży absolwenckich. W 2014 r. opieką merytoryczną objęto 88 praktykantów i 20 stażystów.

Strona internetowa

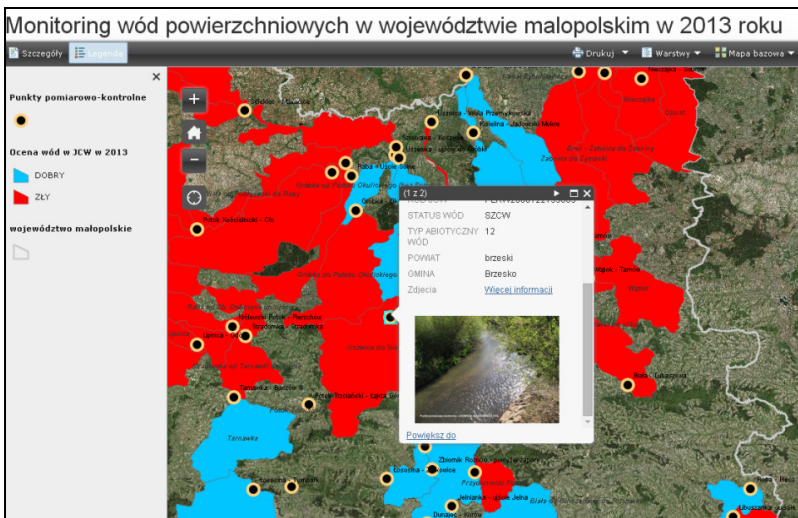
Ważnym i obecnie powszechnie stosowanym sposobem upowszechniania informacji, w tym również informacji o środowisku, jest Internet. Za pośrednictwem strony internetowej WIOŚ prezentuje wyniki pomiarów i badań monitoringowych w zakresie: jakości wód powierzchniowych, jakości wód podziemnych, hałasu komunikacyjnego, pól elektromagnetycznych, powietrza (wyniki pomiarów z automatycznej sieci monitoringu zanieczyszczeń powietrza udostępnianie w trybie on-line: <http://monitoring.krakow.pios.gov.pl>), a także informacje z działalności kontrolnej Inspektoratu. Ponadto w 2014 roku udostępniono w internecie materiały opracowane w WIOŚ w Krakowie tj.: raport o stanie środowiska w 2013 roku, oceny jakości powietrza, wód, opracowania o stanie środowiska w powiatach, sprawozdania z pomiarów, biuletyny, komunikaty o przekroczeniach bądź występowaniu wysokich stężeń zanieczyszczeń oraz multimedialne prezentacje tematyczne.

Strona internetowa Inspektoratu w Krakowie jest na bieżąco modernizowana, w celu zapewnienia przejrzystości i szybkiego dostępu do danych.

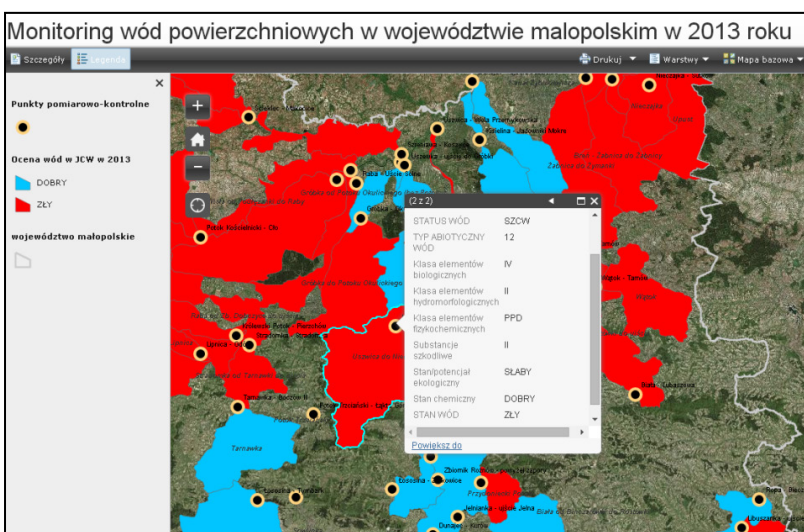
W 2014 roku, w celu zapewnienia prezentacji zasobów PMŚ w odniesieniu przestrzennym, wykonano i udostępniono na stronie interaktywną mapę tematyczną, prezentującą dane z monitoringu wód powierzchniowych w województwie małopolskim. Wizualizację wykonano w WIOŚ na platformie ArcGIS online.

Fot. Interaktywna mapa monitoringu jakości wód powierzchniowych w województwie małopolskim

Fot. Prezentacja wyników w punktach pomiarowo-kontrolnych

Fot. Prezentacja wyników w jednolitych częściach wód powierzchniowych